יב:
בו ג מיי שם הלכה ו ופרק
י"ג שם הלכה יכ:
בו ד מיי פרק ה מהלכות
מעה"ק הלכה ד:
מעה"ק הלכה ד:
ה מיי פ"ץ שם הלכה ג:
בח ו מיי שם הלכה נ:
בש ז מיי שם הלכה ט:
בש ז מיי שם הלכה ט:
בש ז מיי שם הלכה ט:

ט מיי׳ פ״י מהלכות תמידין

תורה אור השלם

מהל' מעה"ק

הלכה ז: הלכה ז: לא י מיי פ״ז מהל הלכה יא:

מהלכות מעה"ק הלכה

בה אב מיי׳ פרק

םג.

אמר רמי בר חמא (6) כל כבשי כבשים

שלש אמות לאמה יחוץ מכבשו של מזבח

שהיה שלש אמות ומחצה ואצבע ושליש

אצבע בזכרותא ₪: מתני' מנחות יו היו

נקמצות "בכל מקום בעזרה ונאכלות לפנים

מן הקלעים לזכרי כהונה בכל מאכל יום

ולילה עד חצות: גמ" יא"ר אלעזר מנחה

שנהמצה בהיכל כשירה שכן מצינו בסילוק

בזיכין מתיב רבי ירמיה מוןקמץ משם ממקום

שרגלי הזר עומדות בן בתירא אומר מנין שאם

קמץ בשמאל שיחזיר ויקמוץ בימין ת"ל

משם ממקום שקמץ כבר איכא דאמרי הוא

מותיב לה והוא מפרק לה איכא דאמרי א"ל

ר' עקיבא יו לר' ירמיה בר תחליפא אסברא

לך לא נצרכא אלא להכשיר כל העזרה כולה

סלקא דעתך אמינא הואיל ועולה קדשי

קרשים ומנחה קרשי קרשים מה עולה מעונה

צפון אף מנחה מעונה צפון יימה לעולה שכן

כליל מחמאת מה לחמאת שכן מכפרת על

חייבי כריתות מאשם מה לאשם שכן מיני

דמים מכולהו הו מה לכולהו שכן מיני דמים

אלא איצטריך סד"א הואיל וכתיב יוהגישה

אל המזבח יוהרים ממנו בקומצו מה הגשה

בקרן מערבית דרומית אף קמיצה בקרן

מערבית דרומית קא משמע לן אמר רבי יוחנן

שלמים ששחמן בהיכל דכשרים שנאמר 🕫

יושחמו (אותו) פתח אהל מועד ולא יהא יּמפל

חמור מן העיקר מיתיבי יוחנן וו בן

בתירה אומר מנין שאם הקיפו עובדי

בוכבים את כל העזרה השהכהנים נכנסין לשם יו ואוכלין שם קדשי קדשים יו ת"ל

בקדש הקדשים תאכלנו ואמאיי נימא בחצר •

אהל מועד יאכלוה ולא יהא מפל חמור

מן העיקר הכי השתא התם עבודה דאדם

עובד במקום רבו אמרינן לא יהא מפל

חמור מן העיקר אכילה דאין אדם אוכל

העיקר לא אמריגן: ב*ותני'* חמאת העוף היתה נעשית יעל קרן דרומית מערבית

יובכל מקום היתה כשירה אלא זה היתה

מקומה "ושלשה דברים היתה אותה קרן

משמשת מלממה ושלשה מלמעלה מלממה

חמאת העוף והגשות ושירי הדם ומלמעלן

"ניסוך היין והמים ועולת העוף כשהיא רבה

במקום רבו יו

לא יהא מפל חמור מז

מסורת הש"ם

ע' ירוש' עירובין פ"ז ה"ב, **(ל** ח צ'ירושי עירובין פ"יז ה"ב,

ב) [וע' מ"ש חו' מנחות מה')

ד"ה הרכעה], ג) [מנחות ה.],

ד"ח ת"כ ויקרא גדבה פרשי ט

ה"ה, כ) [לעיל מה:],

מנחות ח:, 1) [מנחות ח: ע"ש], ה) [ע" לקמן סו: סז. מנחות ב:], ע) סוכה מח:, י) עי חילופי גירסאות, ל) [וע"ע רש"י מנחות יא: ד"ה למחר ול"ען, ל) ויקרא א יא, מ) [ושם ד"ה אל חיק]

# הגהות הב"ח

(A) גמרא כל כבשי כבשים. נ"ב כאן יש לחמוה הפלא ופלא דארכה של הכבש היה ל"ב אמה ובמהום יסוד וסובב ב"א ובמידות קחשיב רחבה של עזרה מקום הכבש ל"ב אמה חה א"א לפי המשבון שאמרו חכמים כל אמתא בריבוע אמתא ותרי חומשי בלכסונא לפי זה החשבון יגיע באלכסונא לפי זה החשבון יגיע ארכה של כבש לשלשים ווהשאר מסכו:

## גליון הש"ם

נמ' כל כבשי כבשים. משובת מעיל לדקה סימן כח: תום' ד"ה חוץ ובו' ותירץ ר' נתן ובו'. עיין נתשובת מהר"ס כר ברוך דפום פראג סימן רל"ט (הובא בליקוטים בעמ' הקודם) ועיין בערוך ערך כבש. ועיין מנחות דף מא ע"ב תוספות ד"ה

מוסף רש"י

### שינויי נוסחאות

א] נ"ל בזוטרתא (גליון. והיא גיר׳ הערוך ע׳ כבש, וגרים שם "וחצי טפח" ע׳ אות יב). **ועי' מ"ש** מוס' מנחות מא ע"כ ד"ה מוסף מננות מוסף מנות ש"ב היים מחלי מנות מינה (מינה, וביה במשניות: ג] בכל מאכל לימל בכתה"י (דק"ם, מאכל לימל בכתה"י ידקד (מינה): ד] נ"ל ר' יעקב (מינה) וכ"ה במנחות ח ב": ד] מ"ל וכיה בתנחות חבין: הן פ"ל מכולהו נמי שכן כוי והשלה מכולהו נמי שכן כוי והשלה נמכולהו נמי שכן כוי והשלה ימכולהן נמים, שימו): ון נ"ל רי יהודה (תנחות שם ובכתהיי): מ"ל להיכל (שים ובמנחות שם): חן נשירי מנחות (שם): מן נ"ל ווא למה לי קרא לימא בתצר והא למה לי קרא לימא בתצר מנחות מ ע"א): ין רבו טעמא למחות של א). ין יבו טענא דכתב קרא הא לא כתב קרא לא יהא וכו' (מנחות שם. וכעייז בכתה"י): יא] ל"ל אמות גובה (ש"ח): יב] נש"מ נוסף ובספר מורי מצאתי מוגה שלש אמות מורי מצאתי מוגה שלש אמות ומחצה וחצי טפח ואצבע ושליש אצבע בזכרותו. ופי בזכרותו ראש הגודל בעביו. ולחשבון הזה לא היה ראש הכבש שוה לראש המזבח אלא נמוד ממנו רביע אמה והעולה נמוך ממנו רביע אמה והעודה לראש המזבח צריך להרחיב פסיעה של מעלה רביע אמה גובה, וקשה לי שהרי אמרה תורה לא תעלה במעלות על מזבחי (שמות כ, כג). ובספרים מזבחיי (שתוע כ, כג). ובספרים הראשונים לא נמצא בזכרותו ולפי שאין החשבון מצומצם למדת ארבע אצבעות לטפח קאמר בזכרותו כדי לישב . **החשבון** ((מתוקן ע"פ כי"ב וג'). וע' ש"מ נהשמטות: יג] כל קרבנם לכל מנחתם (ב"ש): יר] הלחם כקומץ שמתיר את השירים וסילוקן מעל השולח במקום קמיצה כו׳ כנ״ל והשאר במקום קמיצה כוי עליל והטחת נמחק (\*ש"ח): מו] עומדות. דעל מקום הזר קאי קרא דכתיב והביא כוי לנ"ל (\*ש"ח): מו] נ"ל למעוטי היכל ואולם קאתי (\*ש"מ): יו] האי (כי"פ): . ח] מכולהו. ואי מכולהו בעי יון מכולהו. ואי מכולהו בעי למיגמריה כו' כל"ל ("ש"ח): יש] מגיעה בכלי לקרן כל"ל (ש"ח): כן ל"ל קדשי קדשים (ש"ח): כא] מועד יאכלנה

ה"ג אמר רמי בר חמא כל כבשי כבשים שלש אמות לאמה חוץ מכבשו של מובה שהיה ג' אמות ומחלה ואלבע ושליש אלבע. כל כבשים גדולים וקטנים שהיו שם היה להן שיפוע שלש אמות לאמה גובה חוץ מכבש הגדול של מזבח שעולין בו במשא איברים כבידים והוא חלה לריך שיהא משופע ביותר ונוח לעלות לכך

י האריכוהו ל"ב שיפוע לט' אמות יאו הרי לכל אמה שלש אמות ומחלה ואלבע ושליש אלבע כשתתן לכל אמה שלש ומחלה הרי ל' ואחת ומחלה תן עוד ט׳ אלבעות וט׳ שלישי אלבע הרי י"ב אלבעות שהן ג' מפחים והן חלי אמה יש: בותנד' היו נקמלות ככל מקום. ואין טעונין לפון: לפנים מן הקלעים לוכרי כהונה. דכתיב לכל יו קרבנם ולכל מנחתם ולכל חטאתם וגו׳ וסמיך ליה בקדש הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו (במדבר יח): ליום ולילה עד חלות. דילפינן י ממנחת לחמי תודה: גבו' שכן מלינו בסילוק בזיכין. שהן אזכרה למנחת לחם הפנים כדכתיב והיתה ללחם לחזכרה וויחרא כד) ומתירין את הלחם דו וסילוקן מעל שלחן הפנים שבהיכל במקום קמינה דמנחות הנקמנות: ממקום שרגלי הזר עומדות בוו. לעיל קאי והביא הזר אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קומלו משמע ממקום שהבעלים עומדין שם וקס"ד השתח לאסור שו בין האולם קאתי שאין זר נכנס לשם: שיחויר. הקומן למוך השירים ולא אמרי׳ כבר נפסלה: לא נצרכת. הא יו ממקום רגלי הזר דקאמר: אלא להכשיר. דלא ליבעי של ירך המזבח לפונה אלא כל מקום דריסת רגלי ישראל כשר לקמיצה וכל שכן עזרת כהנים והיכל: שכן כליל. והיכי הוה ילפינן מיניה וקרא למעוטי למה לי: מחטחת. אי לאו דמיעטה הוה ילפינן לה מחטחת: ופרכינן מה לחטחת שכן מכפרת כו': ה"ג מה לחשם שכן מיני דמים: מכולהו ₪. בעיא למגמריה במיהדר דינא ותיתי במה הלד: מה הגשה בהרו מערבים דרומית. קודם קמילתה מגיעתה יש בתוך כליה לקרן מערבית דרומית של מזבח כדלקמן: שנחמר ושחטו פחח אהל מועד וכו'. אלמא מדחלה הכשר עזרה לשלמים בפתח אהל מועד שמע מינה אהל מועד עיקר ועזרה טפל: ולא יהיה טפל חמור מו העיקר. דכיון דטפל חזי להו כ״ש עיקר: הקיפו עובדי כוכבים. למלחמה ויורים חילים ואבני בליסטראות לתוך היכל העורה: בקדש הקדשים. במשמע: וחמחי. אם איתא דאמרי׳ לא יהא טפל חמור מן העיקר למה לי

לאכילת קדשים כו הא כתיב בהו בחלר אהל מועד כאו ונימא לא יהא טפל חמור מן העיקר: אכילה דאין אדם אוכל במקום רבו. דזילותא דרביה היא לעשות כבו לרכי עבד לפניו לא יהא טפל חמור ליכא למימר דלאו חומרא היא אלא קולא וכן הדין שיהא טפל חמור בו מן העיקר: בותנר' חטאת העוף היתה נעשים כו'. בגמ' [ע"ב] יליף ברו מנא ליה: בכל מקום היתה כשירה כו'. בגמ' [שם] פריך מאי קאמר: מלמטה. למטה מן החוט: חטאת בהו. יליף בגמרא [סד:] שהיא

למטה: הגשות. של מנחות קודם קמילתן כדכתיב [ויקרא ב] והגישה. ובגמ' [ע"ב] יליף הא קרן מנא ליה: ושירי הדם. של חטאות החילונות. ובגמ׳ [פד.] מפרש לה: ניסוך המים והיין. ששם היו שיתין ביו ואי אפשר לנסך כי אם שם: ועולם העוף כשהיא רבה במורח. דעיקר מקומן

בקרן דרומית מזרחית כדמפרש טעמא בגמרא (שם) מפני שקרובה לבית הדשן לזרוק שם מוראה ונוצה כדכמיב והשליך אותה וגו' אל מקום הדשן (ייקרא א) וכשהיא רבה שם שיש כהנים הרבה באותו הקרן עסוקין בעולות ואין לזה מקום בסובב לעמוד שהעולה נעשית למעלה בא לו לקרן מערבית דרומית שאף היא סמוכה לבית הדשן משאר שתי הקרנות שבית הדשן סמוך לכבש היה במורחו של כבש ולדרומו של מזבח:

> (צ״ק): כבן לעשות עבדו צרכיו (ציק): בכן לעשות עבדו צרכי: כרן 5"ל יליך לה. והטלר (נמסק (ב־ש): בהן חטאת העוף ("שימ): ברן השיתין כדאמרינן לעיל שהוסיפו לפניר (ישימ: בגן 5"ל (לישימ): ברן 5"ל יליך לה. והטלר (נמסק (ב־ש): בהן חטאת העוף ("שימ): ברן השיתין באי אפשר כרי (בי־ש): כזן לאמה. משמע שכל כבש דינו להיות כך א"כ למ"ד (ש־מ): בחן ששר ורות בי השימים: בחן אמות דגובה המזבה מלבד הקרנות שהיו אמה. דחצר וכרי ל3"ל (ש־מ): לן ושמא רבי יוסי ל3"ל (ש־מ): לאן בזכרותו פי׳ בשפוע בעובי הגודל. והא דנקט בזכרותו כדי ליישב החשבון מצומצם ד׳ אצבעות לטפח משום דבסתם אצבעות הוי הטפח ששה אצבעות ופירש וכרי ל3"ל (ש־מ): לבן 5"ל (מוך (ציק): לגן 5"ל גובה יסוד (ש־מ): לדן ס"ל א"כ המזבח היה

למיכתב האי קרא לאכשורי היכל

בל כבשי כבשים שלש אמות לאמה ביו. למ"ד (לעיל דף נס:) כוליה מזבח בדרום קאי יש תימה על מזבח הנחשת למ"ד גובהו עשר כח לא משכחת לכל היותר כי אם כ׳ אמות לט׳ אמות בש דחצר שלפני המשכן חמשים אמה כ"ה אמות חלי החלר וה' אמות מקום מזבח פש

ליה כ' אחה עד כוחל דרוחי כי חנוי כבש עד הכותל לא משכחת לאמה אלא שתי אמות וטפח ואלבע ושליש אלבע והוה ליה הילוך על ידי הדחק כדמוכח בשבת (דף ק.) ובעירובין (דף נח:) במתלקט עשרה מתוך חרבע דהוי רשות היחיד ולמ"ד דמובח רחב עשר אמות לא הוו אלא ט"ו אמה עד הכותל ורבי לו יוסי דאמר לעיל (דף נט:) מובח גבוה עשר אמות ורחב חמש לטעמיה דאמר כוליה מזבח בלפון קאי והיה משוך כל כך ללד לפון עד דמשתיירי ל"ב אמה לכבש ומיהו א"כ לא היה כלל מן המובח לפני פתח המשכן אי מזבח משוך יותר מכ״ה אמה דמסתמא משכן הוה כמו בית עולמים דגחלי יום הכיפורים לריך לפני ה׳ ולרבי יהודה דאמר עשר רחבו יש לומר דלדידיה שלש אמות קומתו ולא

יותר כדתניא לעיל (דף נט:): חוץ מכבשו של מוכח שהיה שלש אמות ומחצה ואצבע ושליש

אצבע בזברותא או. זו היה גירסת הקונטרם ומכוון חשבון לט' אמות של מזבח ורבותיו גורסים ג' אמות ומחלה וחלי טפח וחלבע ושליש אלבע בזכרותו לאו ופירש בקונטרס דלחשבון זה לא היה ראש הכבש שוה לראש המזבח אלא נמוך ממנו רביע אמה דלחשבון גובה ט' יש לכבש יותר מל"ב אמה ולא דק בקונטרס דאין גבוה לבו אלא חומש אמה חסר משהו והקשה בקונטרם הרי אמרה תורה לא תעלה במעלות על מזבחי \* ותירץ רבי נתן מדודיא דבפרק שתי הלחם (מנחות לו:) מי אמרינן דאמה של [יסוד] לגו גובה באמה בת חמשה לו ולפירוש הקונטרס [קשה] דנמלא ראש הכבש גבוה מראשו של מזבח ומיהו איז לחוש אי נמי לפירוש הקונטרס להו אמות של כבש לפי אמות של מזבח לח:

שכן מצינו בסילוק בזיכין. ולה שייך למימר כאן טעם אחר ולא לוו יהא טפל חמור מן העיקר לחו כדקאמר בשלמים דשלמים תלאן הכתוב בפתח אהל מועד שלו ואם תאמר ל"ל טעמא דבזיכין אמאי ס"ד למיפסל לפי מה שפירש בקונטרס לעיל ספ"ק (דף יד.) מודה ר"ש בחטחות הפנימיות דעבודה שאין יכול לבטלה משום דלאו אורח ארעא לשחוט בהיכל דמשמע דאי לאו הכי היה יכול לשחוט בהיכל

תתכשר וי"ל דסלקא דעתך לפסול דדרשינן יו מקום שרגלי הזר עומדות להכשיר כל מקום שזר יכול לעמוד דה״א לפסולי היכל קאתי שאין זר יכול לעמוד שם מאו סלקא דעתך אמינא אף מנחה טעונה לפון לכך אתא קרא דממקום שרגלי הזר עומדות להכשיר כל מקום שזר יכול לעמוד אפי׳ בדרום אבל אין לפרש דדריש דרום מטעם דאין זר יכול לעמוד בלפון חדה דלעיל בפרק ב' (דף כ.) מוסיף מבו אף מקום דריסת רגלי ישראל דחשוב לפון ועוד אפי׳ למ״ד מרחק לפון לא מסתבר שיהא זר אסור בלפון כנגד המזבח אלא מדרבנן מעלה בעלמא:

במזרח ים כל העולין למזבח עולין דרך ימין אע"ג דחטאת בעי לפון ואם כן קמילה

 וֶהֶבִּיאָהּ אֶל בְּנֵי אַהְרֹן
 הַבְּהַנִים וְקָמֵץ מִשְׁם מְלֹא המצו מסלתה ומשמנה על כל אָהָצוּ נּשְּׁלְתָּוּה הּנִשְּׁהְנְּהְּ עֵּלְ בְּּלְ לְבַנְתָה וְהִקְּטִיר הַכּּהַן אָת אַבְּרְתָה הִמּוְבָּחָה אשה רִיח נִיחֹת לִיהֹוְה: ויקרא ב, ב 1. וְהַבַּאתְ אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יעשה מאלה ליהוה והקריבה הַבְּהַן וְהָגִּישָׁה . המזבח: המוְבַּרו: 3. וְבַרִים מִנֶּננּ בְּקְמִצוֹ מִסֹלֶת הַמְּנְחָה וֹמַשְׁמְנָה וְאֵת בְּל הַלְבַנָה אֲשֶׁר עַל הַמְנְחָה וְהַקְטִיר הָמִוֹבָּח רֵיחַ נִּיחֹת המנחה הקבנה אשר על הפנחה הקשיר המובר ריח ניחת אַזְּבֶרְתָה לִידֹּלְתָה: ויקרא ו, ח 4. וְסְמֵךְ יְדוֹ עַל רֹאשׁ קְרְבָּנוֹ וְשְׁחָטוֹ פָּתָח אַהָל מוֹעֵד וְזְרְקוּ בְּנֵי אַהָרֹן הַכְּהָנִים אֶת הַדְּם עַל המובח סביב: הַמְּיְבָּח טְבִיבּ: דייְרִים מִּן בּ. 5. בְּלֵדֶשׁ הַקְּדֶשׁים תֹאבְלֶנּוּ בָּל זְכָר יֹאבַל אֹתוֹ לְדָשׁ יִהְיָּה לר: במדבר יח, י

### ליקוטים בל בבשי בבשים ובו'. וששאלה

על מדת הטפחים אם באמצעי׳ של גודל ברחבו הוא מודד או למעלה מז הפרק או למטה. נ"ל דקיי"ל ד' בגודל דהוא טפח ררחרו באו חכמים לסתום אלא לפרש, יבראשו הוא צר מאד ושוב שופע והולך וא"א לעמוד עליו מהיכן הוא מודד אלא מרחבו. ועוד יש לי להביא ראיה דאמר חוץ מכבשו של מזבח שהיה ג׳ אמות ומחצה ואצבע ושליש אמות ומחצה ואצבע ושליש אצבע בזכרותו. ה"ג רש"י בשם רבותיו, אלא שהוקשה לו א"כ זיה הכבש נמוך רביע אמה מן המזבח והתורה אמרה לא תעלה במעלות. ור״י פי׳ דלא דק רש״י . שכתב רביע אמה כי אינה אלא באמת דבפ׳ שתי הלחם מוכח ראמה של עליית היסוד לא היתה אלא של ה׳ טפחים. נמצא ארא של זו טפורט, נכבא מרווחים בשפועו של כבש קרוב לד' טפחים שהרי לכל טפח של עליית המזבח יש קרוב לד' טפחים בשפוע הכבש, ואם הוספנו לגי׳ חצי טפח לכל אמה יוויטכני ד' טפחים וחצי על גיי רש"י דגרס ג' אמות ומחצה ואצבע ושליש אצבע ותו לא, להכי הוצרך הספר לסיים בזכרותו פי' בחדודו של אצבע לפני׳ בראשו. וקאי אאצבע ישרי בו אשו. וקאי אאבבע ושליש אצבע שאתה נותן לכל אמה יש לשער בזכרותו של אצבע כדי שנרויח קרוב לחצי טפח שהוספנו. וק״ל. ומדקאמר התם בזכרותו מכלל דכל היכא הרוחב שבו מודד. ושלום מאי . זלה"ה (שו"ת מהר"ם רוטנבורג ח"ד סי' רל"ט).

## שימה מקובצת

בל כבשי כבשים כו'. משמע דכל כבש דינו להיות כך, ותימה דלמ"ד דכוליה מובח בדרום העורה קאי א"כ המובח היה עומד באמלע חלר המשכן שהיתה חמשים על כי אם כ"ה אמה, ולמ"ד שהמזבח

ומקיפין גבוה עשר והמזבח היה רוחב הי אמוח וא"כ כי מעי הכבש עד כותל העורה לא היה הכבש צאורך כי אם טשרים) אמה והחוצה היה גבוה טי אמוח מכלי מקום הקרטות, ולחשפון ג' אמוח לאמה היה לו לכבש להיוח אורך כ"ז אמות, ולריך להיוח כל הכבש בדרום כדופקא לן לעיל מירך המוגבה לפונה, ואפילו להילוך אינו ראוי הואיל ואינו מחלקט כיר, ויייל דרי יוסי (היא) דאמר גבהו ט' אמה ב"ו ורי יוסי לטעמיה דאמר כיליה מובח בלפון קאי. מיהו אכחי קשה דלא נשאר מן החלר לכבש רק כ"ה אמה, ויייל שהיה המובח משוך לדו לפון כל כך שלא היה מן המוצח לפני אהל מועד רק ג' אמוח נושאר מן החלר כ"ז אמוח לכבש דהיינו ג' אמוח לאמה, ודי בכך לפי שלא היה קפוע כל כך. אבל לימא למימר שלא היה כלל מן המובח לפני המשכן, דהא כמיב

בבור הי אמות פחות טפח ואדרבה לגירסת רש"י קשה מהם דנמצא כדי (ש"ם: לה] הקונטרס יש ליישב דאמות כדי לל' (ש"ם: :

פמח האל מועד:

לון מזבח ושל מטה בת חמשה לשיעור יסוד ואינך בבת ששה (שחביי וביש): לון לוע לדא (ש"ם: לה] נחשימו מקף החצר מן האוהל:

של] נש"מ נוסף אם כן עשה הפסוק הפתח טפל לאהל אבל הכא לא הזכיר אהל כלל אלא החצר: מן מהא דררשינן ממקום שרגלי הזר עומדות דה"א לפסול ההיכל קאתי כל"ל והשלר נמחק (ש"ם: מאן כלן הס"ד, ומה"ד סלקא דעתך אמינא הואיל ועולה וכו'. וכל"ל (ד"ו

ב"ש צ"ק ופ"ח: מבן מוסיף רבי (ש"ם: מגן ל"ל א"כ חצי החצר וכוי עד כותל דרומי לא היה כרי (גליון: מדן פיי מגלי מקוס הקרנות (גליון):